

Magnetogram ni avtoriziran!

Pogovor s predsednikom Vlade RS Janezom Janšo za Vaš Kanal

Novo mesto, 23. oktober 2012

VAŠ KANAL, 23.10.2012, POGOVOR Z JANEZOM JANŠO, 22:00

MOJCA KREN: Spoštovane gledalke, spoštovani gledalci. Lepo pozdravljeni. Vlada RS se danes mudi v Posavju in Zasavju. S predsednikom vlade Janezom Janšo na čelu seveda. In ga lepo pozdravljam v studiu. Lep večer.

JANEZ JANŠA: Lep pozdrav.

KREN: Torej vlada ima obiske, vam ti trenutki, ko se preselite iz vladne palače med ljudi dajo morda kdaj tudi občutek, da bi recimo razmislili o tem, da bi nekoliko omilili te vladne reforme za katere opozicija in pa sindikati menijo, da v bistvu prizadene najmanjše ljudi torej male ljudi?

JANŠA: Sedaj vaše vprašanje izhaja kot da se reforme delajo iz tega, da bi se prizadelo ljudi. Delajo se zaradi tega, da ravno obratno, da ne bi bili prizadeti. Kajti, če se ne prilagodimo razmeram potem bomo prizadeti ne samo toliko kot se sedaj nekako predvideva, ampak bistveno bolj. Ni potrebno daleč, da vidimo, kaj bi se lahko dogajalo tudi pri nas. Dovolj da odpremo televizijske ekran in vidimo kaj se dogaja v državah, kjer so še bolj zamujali kot smo zamujali mi zadnja tri leta. Tako da te prilagoditve, ki jih sedaj delamo so nekaj na državni ravni kar vsako gospodinjstvo, vsaka slovenska gospodinja dela pravzaprav že celo življenje. Se pravi, da se trudi, da bi konec meseca povezala z začetkom in da bi s tistim, kar zasluži ali pa kar družina zasluži tudi preživeli in se normalno razvijali. Mogoče še kaj varčevali za šolanje ali pa prihodnost otrok. Slovenija v zadnjih treh letih tega ni počela. Se je zadolževala, mi smo naš javni dolg povečali iz 8 na 17 milijard evrov in sedaj moramo ta denar vračati ne samo za obresti, ne samo zato da servisiramo ta dolg, da plačujemo obresti na te milijarde - dajemo v zadnjih letih več kot za investicije. Tako, da šale je konec. Teh ukrepov ne predlaga zato, da bi nekoga prizadela ampak zato, da bi preživeli in da bi mi kot skupnost in kot posamezniki sploh imeli kakšno prihodnost.

KREN: No, te dni se mudite tudi v Posavju. Tam je zelo pomembno tudi vprašanje, pravzaprav za celo državo, pomembno vprašanje drugega bloka v jedrski elektrarni Krško. Kakšno je vaše stališče glede nato, da sicer elektrarna ima nekako, je že tik pred podaljšanjem do 2023, pa vendarle to je zelo kratka doba, če želi država zgraditi drugi blok. Kakšno je vaše stališče glede drugega bloka.

JANŠA: Ta obstoječi blok bo obratoval tako in tako do leta 2023. Mislim, da je možno brez kakšnih varnostnih tveganj z nekimi dodatnimi vlaganji podaljšati obratovanje do 2040. V resolucijo nacionalnih razvojnih projektih, ki smo jo sprejeli še v našem prejšnjem mandatu, pa smo uvrstili tudi drugi blok. Na ta način bi pridobili enega od najcenejših virov energije, ki tudi ne onesnažuje okolja. Ni to trajnostni vir v tem smislu, da bi izrabljali gorivo, ki se obnavlja, tudi jedrsko gorivo se pač izrabi, potrebno ga je pač uvažati. Tudi ta vir ni brez tveganja, je pa to eden od najbolj zanesljivih virov in še to: veliko ga je na svetu. Ni to nekaj takega kot premog ali pa nafta. Tudi tehnologija napreduje in tudi sprotno spremljanje varnosti obratovanja jedrske elektrarne v Krškem kaže, da je to obratovanje varno in da nas ne čaka neko presenečenje v smislu nesreč kot so se zgodile nekje drugje, tako da to je realen projekt. Smo pa v zadnjih treh

letih zamudili oz. nismo naredili nič tukaj, nadaljujemo tam, kjer se je vse skupaj končalo leta 2008, s tem da so sedaj bolj neugodne razmere, moramo zapirati druge energetske projekte, ki so v tem času bili na začetku in katerim je veliko akumulacij slovenskega elektrogospodarstva in države kot takšne. In ta dinamika, ki je bila predvidena glede izgradnje drugega bloka jedrske elektrarne Krško in ki je bila umeščena še v to desetletje, se je zagotovo s krizo in s temi zamudami, za katere smo sami krivi, odmaknila za nekaj let, tako da ne bi tvegali pa sedaj govoril o nekih datumih. Je pa to perspektiven projekt, ki ga Slovenija v prihodnosti potrebuje.

KREN: Se pravi se bo dokončno odločila še ta vlada?

JANŠA: Kar se same investicije tiče bo končna odločitev sprejeta takrat, kadar bo možno zapreti finančno konstrukcijo. V letošnjem letu ali pa naslednjem letu tega ni možno, vsi pa računamo na to, da bodo ti ukrepi prejeli, na to, da bo Slovenija potem, ko bomo zaustavili padanje in razmišljali kako dodatno pospešiti naš razvoj in gospodarsko rast imela dovolj časa in seveda da bo zbrala tudi dovolj sredstev, dovolj akumulacije, da bo ta projekt začel. Ampak kot že rečeno še vedno zaustavljamo padec. Ne rastemo in to je razlog, da ne želim tvegati z nekimi natančnimi datumi.

KREN: Z jedrsko elektrarno so povezani tudi jedrski odpadki, odlagališče za nizko in srednje radioaktivne odpadke je že nekaj časa znano. Torej lokacija, kjer naj bi to odlagališče stalo. Zakaj se gradnja pravzaprav še ni začela?

JANŠA: Sedaj kar se tiče programa za letošnje leto je bilo nekaj problemov z uskladitvijo. Jaz mislim, da se je sedaj uredilo. Da tako rekoč postopki tečejo naprej in mislim, da v prihodnosti ne bo problemov.

KREN: Torej lahko zagotovite, da bo to odlagališče zgrajeno še do takrat predno NEK-u zmanjkal prostora za te odpadke?

JANŠA: Potem kolikor vem so sedaj glavni problemi odpravljeni in bi moral biti projekt dokončan v rokih. Mogoče so pač tukaj še kakšni detajli o katerih nisem obveščen, to bo vlada seveda jutri, ko bo imela sejo posvečeno predvsem razmeram v posavski in zasavski regiji zelo natančno šla čez razmere in čez te posamične projekte in če so kakšni problemi, jih bomo skušal rešiti že jutri.

KREN: No, Posavje je pravzaprav velik energetski bazen. Drugi projekt je veriga petih hidroelektrarne na spodnji Savi. Verjetno, tako sedaj kaže, ne bo končana do leta 2016, kot je bilo sprva predvideno. Kje je razlog zato. Zakaj pravzaprav se to odlaga, glede nato, da slišimo, da po Savi vsak mesec steče pol milijona evrov?

JANŠA: Še marsikje, še marsikakšen vodotok v Sloveniji bil se dal izkoristiti za hidroenergijo, ne v takšen obsegu kot Sava, ki je verjetno še od tega kar nam je ostalo največji vir oz. neizkoriščen zalogaj. Do zamud pa je prišlo na različnih področjih. Vsaka od teh elektrarn ima nekaj teh razlogov. Preveč časa bi nama vzelo, če bi vse opisovali. Od februarja letos odkar je ta vlada prevzela mandat se trudimo, da se te ovire odpravljajo in da bi šli čim prej naprej. Stvar je takšna kot ste rekli. Vsak dan ko kateri od teh objektov, ki ga tako ali tako gradimo in financiramo in plačamo zanj, ni končan in ne obratuje, je pač dvojna izguba.

KREN: Se pravi, da lahko zatrdite, da se bo vlada trudila, da bi to vseeno šlo do leta 2016?

JANŠA: Lahko zagotovim, da se vlada trudi, da odpravimo vse ovire in da bodo ti projekti zaključeni čim prej.

KREN: Še en pomemben projekt, ki v bistvu je pomemben za JV regijo za Dolenjsko, Belo Krajino in Posavje je tretja razvojna os. V bistvu o tej cesti se govori že več kot desetletje vendar se zdi da se nikamor ne premakne. Vi ste sami že pred volitvami dejali, da nismo nič dlje kot smo bili leta 2008 in da je to v bistvu škandal. Kaj v bistvu je ta vlada storila, da bi se ta projekt premaknil naprej.

JANŠA: Smo izjemno pospešili umeščanje tega projekta v prostor, ker dokler ni umeščen, dokler načrti niso narejeni, dokler ni zadoščeno okoljevarstvenim in ostalim regulativam ni možno izdati gradbenega dovoljenja in se ne da graditi - pravzaprav je ta faza izgradnje, kot kaže praksa pri nas, ena najkrajših, vse ostalo dlje traja, še posebej usklajevanje različnih interesov, kjer bo šla trasa in potem ocene, kaj je cenejše in kaj bolj smiselno. Skratka mi smo pospešili to umeščanje. Posamični odseki, recimo okolica Novega mesta in ta del med Hrvaško mejo in Gorjanci, tukaj se izdelujejo študije oz. državni lokacijski načrt in podlage zato. Tudi ko gre za traso tretje razvojne osi čez Posavje oz. Zasavje je pač izbrana ta srednja varianta in zadeve se nadaljujejo, ni pa še po celotni trasi ta umeščenost dokončno rešena. Tudi za ta del naprej od Črnomlja do Vinice ta podaljšek se še delajo različni idejni projekti. Skratka še ne poteka tisto konkretno umeščanje v prostor, ampak ta del prioriteten. Recimo, če sedaj govorimo iz točke kjer smo, iz Novega mesta do Hrvaške meje, tukaj se stvari premikajo naprej in bomo skušali čim bolj nadoknaditi to zamudo.

KREN: Torej lahko na nek način Belokranjcem, ker se počutijo na nek način odrezani od sveta, ker nimajo niti avtoceste niti širokopasovnega omrežja, zagotoviti, da se bo ta del tretje razvojne osi začel graditi naprej glede nato, da na nek način je že trasa že usklajena.

JANŠA: No, jaz lahko zagotovim, da bo vlada tisto kar je neposredno v njeni moči, se pravi izdelava vseh teh priprav teh birokratskih postopkov izpeljav, umestitev v prostor, sprejetje državnega lokacijskega načrta, da bo to naredila brez zamud. Moj ministrski kolega gospod Zvone Černač se izjemno trudi, je pospešil. Ko smo prevzeli mandat je bilo v predalih mislim, da okoli 180 državnih lokacijskih načrtov za različne infrastrukturne projekte. Slovenija vsak teden nekaj teh zaostankov popravi, sprejme te načrte in lahko zagotovim, da bo šlo to po največji po najbolj možni hitri poti, je pa še vedno odprto vprašanje financiranja. Tukaj pa bi zavajal, če bi rekel da imamo finančno konstrukcijo pokrito. Imamo ideje, imamo projekte, kako priti do teh sredstev, kot veste jih v državnem proračunu ni, za naslednji dve leti jih ne moremo dobiti, ker - to je pač tema o kateri sva prej govorila - denarja enostavno ni. Del teh sredstev bomo skušali zagotoviti iz naslednje finančne perspektive EU, v drugi polovici novembra bomo skušali v Bruslju izpogajati čim več teh sredstev. Jaz upam, da bo ta evropski svet uspešen v tem mislim, da bomo prišli do konca in da bo potem takoj možno že od naslednjega leta naprej začeti pripravljati programe. Vendar je to še vedno premalo. In dodaten vir, ki bi lahko zaprl finančno konstrukcijo in celotno tretjo razvojno os od avstrijske do hrvaške meje pa je denar, ki ga želimo dobiti na podlagi ali pa s tem, ko to sprostimo naše kreditne potencialne na podlagi koncesije, ki jo bomo razpisali za obstoječo avtocestno omrežje v RS. Sedaj izgradnja je obremenila garancijski potencial Slovenije. Zadolžila prihodnje generacije. To za silo odplačujemo iz cestnine. Sedaj pripravljamo mednarodni javni razpis, na podlagi katerega bo možno oddati koncesijo različnim finančnim skladom, ki iščejo dolgoročne naložbe za 30 let ali več let in s tem denarjem deloma, deloma s tem denarjem. Najboljši ponudnik - ne vemo kdo to bo pač - ampak najboljši ponudnik, ki bo izbran bo plačal za koncesijo in s tem kreditnim potencialom, ki se sprostijo, ko pač bo nekdo drug prevzel te obveznosti plačevanja za izgradnjo obstoječega omrežja, s tem denarjem želimo zapreti finančno konstrukcijo za tretjo razvojno os. Kot že rečeno ta mednarodni razpis se pripravlja. Drugo leto bi moralo priti do teh virov in tisti trenutek bo možno začeti graditi tiste odseke tretje razvojne osi, ki bodo v tem času umeščeni v prostor.

KREN: A je ta koncesija realna možnost?

JANŠA: Koncesija je realna možnost pravzaprav je Slovenija ena redkih držav na svetu, ne samo v Evropi, ki je tovrstno infrastrukturo gradila brez koncesije, ampak z živim denarjem in z neposrednim zadolževanjem, kar je bilo nespametno.

KREN: No, vemo, da je brezposelnost v državi trenutno zelo velika, se pravi stopnja brezposelnosti je zelo visoka, obstajajo pa tudi razlike med regijami. V Beli Krajini se ta številka že približuje 20%, kar v bistvu pomeni, da vsak peti Belokranjec je brezposeln, kako pravzaprav boste poskrbeli za ta neenakomeren razvoj. Pred časom ste dejali, da želite, da bi Slovenija pač prebrodila ta krč in bi se razvaljala naprej ampak, da bo ta razvojni veter pihal enako v Ljubljani kot v ostali Sloveniji. Ampak, če sedaj trenutno pogledamo Bela Krajina nima niti ceste niti širokopasovnega omrežja kako zagotoviti potem to, da bo ta veter pihal enako močno povsod.

JANŠA: Najprej s tem, kar ste sami omenili s tem, da dobi ceste in širokopasovna omrežja. Avtocesto. S temi premiki, ki jih delamo seveda regije, ki so bile do sedaj zapostavljene pridejo do sorazmernih deležev državnih pomoči in drugih projektov. Tukaj imamo recimo v tem delu Slovenije ali pa izven Slovenije mogoče Zasavje, ki je deležno recimo proporcionalnega dela državnih pomoči, drugače pa če pogledamo v lansko leto vidimo, da je osrednja regija se pravi Ljubljanska regija prejela več kot 60% vseh sredstev državnih pomoči. Vseh ostalih 11 statističnih regij pa manj kot 40%. Ta premik delamo, ni ga pa možno narediti čez noč tudi, ko bo šlo za investiranje sredstev iz naslednje evropske finančne perspektive bo situacija drugačna, kot je bila v tej perspektivi, ki se zaključuje konec prihodnjega leta in sicer bo vzhodna kohezijska regija upravičena pač do polnega obsega sredstev, zahodna bolj razvita pa do bistveno manj, ker presega, dvakrat presega nekatere omejitve. Na ta način bo prišlo tudi znotraj države s takšnim pristopom investiranja evropskih sredstev do večje usklajenosti v razvoju. Ne bo se pa to zgodilo čez noč. Slovenija je praktično celo svojo samostojnost, razvoj gradila na centralizaciji in ti poskusi, da bi prišli do pokrajin in do systemske centralizacije so za enkrat propadli in dvotretjinske večine za različne ukrepe, ki bi jih morali sprejeti, da bi uvedli pokrajine, tudi v tem mandatu ni. Zato se pač trudimo preko plana B, ne doseči, ker to ni možno, ampak se vsaj približati tem ciljem čim bolj enakomernega razvoja.

KREN: Dejali ste tudi pred časom, poleti, ko ste obiskali Maribor, da obiskujete pravzaprav regije tam, kjer je razvoj nekako zastal, da gre sicer v pozitivno smer, ampak je zastal, kdaj lahko torej Belokranjci pričakujejo vaš obisk?

JANŠA: Vse regije, ki so, recimo temu, pod nekim slovenskim povprečjem po večini kazalcev, saj imamo številne regije v Sloveniji, ki so po nekaterih kazalcih višje drugje nižje, ampak obstaja tudi neko povprečje, bodo prve na vrsti. Tako da do sedaj smo začeli tam, kjer so kazalci najslabši in pač gremo naprej. To mislim, da je peti obisk v tem mandatu in kljub temu, da je vlada izjemno obremenjena z zaustavljanjem padca praktično vsak mesec, če se le da, obiščemo eno od teh regij in tudi vlada posveti svoje seveda tisti regiji. V tej regiji je recimo na desetine odprtih problemov, ki so prej kje čakali in ko se pripravljajo opomniki za ministre, padejo iz predalov kakšne zadeve, ki so prej stale. In se rešijo tudi prej preden pridemo sploh v regijo, tako da kljub temu, da je to naporno, s to prakso nadaljujemo. Vidimo da pač žanje rezultate.

KREN: Parlament je včeraj obravnaval proračun za prihodnje dve leti in to že proračun, ki upošteva že vse te reze, ki ste jih predvideli, čeprav reforme še niso sprejete. Se vam je zdela, je to smiselna rešitev. Je to smiselno?

JANŠA: Vseeno je ali je to smiselno ali ni to smiselno. Glejte vlada je dolžna, ko predloži finančni okvir za eno ali pa za dve leti, predložiti tudi vse zakonske predloge, ki omogočajo ali pa bodo omogočali, da bo ta finančni okvir dosežen. Se pravi, da če v proračunu načrtujemo ali pa se načrtuje 150 milijonov od spremembe pokojninske zakonodaje, potem je potrebno istočasno, ko predložiš proračun, predložiti tudi takšen zakon, zato nismo mogli čakati še nekaj

tednov da bi se usklajevali brez tega, da bi zakon predložili. Sedaj se pa usklajujemo tudi naprej. In včeraj je vlada šele predstavila proračun, obravnava se pa začenja v teh dneh.

KREN: Kako komentirate napovedane proteste sindikatov?

JANŠA: Po slovenski ustavi so mirni protesti sindikatov ali kakršnihkoli del svobodnega izražanja mnenj in to je pač potrebno braniti. Treba je seveda povedati, da je to del pogajalske taktike saj pogajanja še potekajo in upamo, da bodo do takrat, če bo dobra volja na njihovi strani pa na strani delodajalcev, ki so pač drugi socialni partner prisotna, da bomo do takrat vsaj te ključne odprte stvari zaprli in da bo prišlo tudi do uskladitev in kompromisov in bodo razlogi za proteste odpadli. Ampak tudi če bo do njih prišlo ni nobenega problema, dokler gre za mirne proteste, potem se vsi zavedamo, da na ta način nič ne ustvarimo, da nič več denarja ne bo zaradi tega.

KREN: Za konec za nas kot televizijo pomembno vprašanje. Radio difuzni mediji, ki jim je v bistvu država podelila status posebnega pomena, med njimi tudi televizija Vaš kanal so zavezani k delovanju javnemu in kulturnemu interesu lokalnega in regionalnega značaja in so seveda zelo pomembni za regije kot ste tudi že sami večkrat poudarili. Minister Turk je pri nas v studiu v majski oddaji na Vašem kanalu dejal, citiram: resna zaveza te vlade in rešitev tega problem je v koalicijski pogodbi in še najti moramo sistemsko rešitev, ki bo medijem dala dolgoročnejšo stabilnost. Kaj nam lahko vi kot predsednik vlade glede na dane okoliščine pravzaprav zagotovite?

JANŠA: Torej vse kar ste navedli drži. Ta zaveza je v koalicijski pogodbi in minister, ki ste ga citirali išče oz. na nek način že v delovnih verzijah usklajuje predloge zakonodaje, ki bo pač to zavezo uresničila. Kot veste se je vsaj nekaj poskusov v preteklosti izjalovilo. Sedaj se pač išče način, ki bi prestal ustavno presojo in bi dejansko tisto, kar je opredeljeno kot posebnega pomena v materialnem smislu, tako tretirali. Se pravi iščemo tak sistem, kjer se bo potrebno zavedati, da so časi, in da bodo še nekaj prihodnjih let, težki, in da bo potrebno iskati rezerve povsod in naj gre tukaj za regionalne televizije - vsak mesec sem v vsaj eni regiji in se srečujem s takimi problemi povsod. Če bi še enkrat, se vračam na to temo, če bi že imeli regije, potem bi tudi regionalni mediji posebnega pomena dobili svoje mesto znotraj te strukture in bi bilo tudi financirane lažje in tudi takrat, ko bi se pač ta sredstva iz državnega nivoja prenašala na regionalni nivo in se lahko mirno, ustavno, bi to presnelo tudi ta del. Sedaj pa je problem, ker v praksi v defektu imamo samo občine in državo, te vmesne ravni ni. Obstaja pa. Obstajajo regionalne institucije, regionalni mediji predvsem pa obstajajo potrebe na regionalni ravni. Obstajajo problemi, ki jih je smiselno reševati na regionalni ravni, ki so prevelike za občinsko raven in premajhne za državno oz. ni smiselno, da nek minister v Ljubljani odloča o ravnatelju neke šole, boljše da se to naredi tam, kjer je to normalni interes in se to tudi financira in mediji so tukaj seveda tudi vključeni.

KREN: Torej gospod Janez Janša, predsednik vlade, najlepša hvala za vaš obisk v studiu.

JANŠA: Hvala vam. Hvala za vsebinski pogovor.

KREN: Vam spoštovane gledalke in gledalci pa prijeten večer še naprej.